

Mokykite vaikus būti kritiškus

- Mokykite vaikus, kaip patikrinti internete rastą informaciją ir palyginti ją su kitais informacijos šaltiniais (pvz., knygomis).
- Paaiškinkite, kad ne visa internete skelbiama informacija yra patikima, papasakokite, kokia informacija yra tinkama jiems, o kokia – žalinga.

Praneškite !

- Apie netinkamą vaikams turinį internete nedelsdami praneškite užpildę specialią formą Saugesnio interneto projekto svetainėje http://www.draugiskasinternetas.lt/lt/misc/report_form arba praneškite policijai el. paštu cyberpolice@policija.lt. Visi kartu veikime atsakingai, kad apsaugotumėme savo vaikus nuo galimos žalos internete.

Sudarykite su vaikais Šeimos interneto saugumo sutartį.

Tokią sutartį galima rasti adresu:
<http://www.draugiskasinternetas.lt/lt/adult/news?id=8713>

Kalbėkite su vaikais apie svarbius jiems dalykus ir tada jie labiau pasitikės mumis, o ne ieškos, kuo galima pasitikėti internete!

**Daugiau
informacijos galime rasti:
www.draugiskasinternetas.lt**

PATARIMAI TĖVAMS KAD MŪSŲ VAIKAI BŪTŲ SAUGESNI INTERNETE

Kalbėkime su vaikais apie privatumo apsaugą ir asmens saugumą

- Vaikas niekada neturėtų sakyti svetimiams žmonėms namų adresu, telefono numerio ar kitos privačios informacijos.
- Vaikai taip pat turėtų būti atsargūs su bet kokia kita informacija, padedančia nustatyti vaikų buvimo vietą ir tapatybę.
- Padėkime savo vaikams susikurti slapyvardį, kuriame nebūtų užuominų apie jų tapatybę, ir įsitikinkime, kad jungdamiesi prie interneto jie neišduoda apie save jokios asmeninės informacijos. Interneto „grobuonys“ gali pasinaudoti šia informacija. Turėtumėme žinoti, kad esama nemažai atvejų, kai nusikaltėliai jų aukomis tapusius vaikus surado elektroninėje erdvėje.

Papasakokime vaikams apie internetinius „grobuonis“

- Paaiškinkime savo vaikams, kad svetimi žmonės virtualioje aplinkoje gali būti tokie pat pavojingi kaip ir nepažįstami žmonės realioje aplinkoje. Kai kurie iš jų gali turėti piktykės (pavadinkime tokius žmones „grobuonimis“). Tokie asmenys puikiai supranta vaikų psichologiją ir žino, kaip su jais reikia elgtis elektroninėje erdvėje. „Grobuonys“ sudomina vaikus sukurdami jiems pažįstamą, patrauklią ar įdomią aplinką, slaptumo įspūdį, o jau įgavę vaikų pasitikėjimą, pradeda laužyti įprastus bendravimo barjerus ir pradeda bauginti savo aukas.

- Kalbėkime su jais apie tai reguliariai, ypač jei vaikai naudojami internetiniais pokalbių kambariais ar keičiasi tiesioginėmis žinutėmis.
- Jei mes leidžiame vaikams tikrovėje susitikti su virtualiais draugais, palydėkime vaikus į tokį susitikimą. Niekada neišleiskime vaikų vienu arba netgi su draugais!

Išmokykime užtikrinti kompiuterio saugą

- Paaiškinkime, ką virusai, šnipinėjimo ir kitokios kenkėjiškos programos gali padaryti kompiuteriui ir kaip sužinoti, ar jis buvo apkrėstas.
- Paaiškinkime, kaip yra svarbu neatidaryti priedo prie laiško, kuris gautas iš nepažįstamo žmogaus, neatsakyti į nepageidaujamus elektroninius laiškus, kad reikia būti atsargiems, neteikti informacijos apie save.
- Įdiekite kompiuteryje turinio filtravimo programas. Tai apsaugos vaikus nuo jiems žalingos informacijos. Daugiau informacijos apie filtravimo programas rasite: <http://www.draugiskasinternetas.lt/lt/adult/veikite/filters>.

Užkirskime kelią priekabiavimui

Jei vaikas el. paštu, tiesioginių žinučių internetu programomis, SMS žinutėmis gauna piktavališkų pranešimų:

- Pasakykime savo vaikui, kad jis (ji) neprivalo atidaryti tokių ar bet kokių

kitų pranešimų, kuriuos gauna iš nepažįstamų žmonių. Pavojinga tokius pranešimus atidarinti, o juo labiau atsakinėti į juos.

- Jei priekabiavimas nesiliauja, pakeiskime vaiko el. pašto adresą arba telefono numerį.
- Jei kyla abejonių, kad priekabiavimas itin rimtas ir leidžia įtarti esant nusikaltimą, kreipkimės į policiją. Nelaukime, kol vaikas taps nusikaltėlių auka!

Jei internete randame užgaulių nuotraukų arba tekstų apie savo vaiką

- Jei svetainėje, kurioje randame vaiką žeminančios ar užgauliojančios informacijos, yra nurodytas svetainės administratorius arba pagal jos adresą galime spėti, kas yra paslaugos teikėjas, kreipkimės į jį. Paslaugos teikėjas gali panaikinti tekstą.
- Taip pat galime savo interneto operatoriaus paprašyti susisiekti su svetainės administratoriumi ir pareikalauti panaikinti medžiagą.
- Jei tokios medžiagos panaikinti nepavyksta, kreipkimės į vaikų teises ginančias institucijas.

Mokykime vaikus etiketo internete

- Mokykime vaikus bendraujant internete laikytis padorumo, vartoti taisyklingą ir kultūringą kalbą, būti tolerantiškais ir mandagiais, nežeminti ir neužgaulioti kitų.